

Jaarverslag 2017

Stichting Kruislandse Scholen,
te Kruisland

INHOUDSOPGAVE

Pagina:

Bestuursverslag:

Algemeen instellingsbeleid	4
Kengetallen	25
Financieel beleid	30
Continuïteitsparagraaf	33

Jaarrekening:

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	36
Balans per 31 december 2017	40
Staat van baten en lasten 2017	41
Kasstroomoverzicht 2017	42
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	43
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	46
Bestemming van het resultaat	50
Gebeurtenissen na balansdatum	51
Verbonden partijen	52
Verantwoording subsidies	53
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	54
Niet uit balans blijvende rechten en verplichtingen	57
Ondertekening door bestuurders en toezichhouders	58

Overige gegevens:

Statutaire bestemming van het resultaat	60
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	61

BESTUURSVERSLAG

Bestuursverslag Stichting Kruislandse Scholen

1 ALGEMEEN INSTELLINGSBELEID

1.1 Inleiding

In dit bestuursverslag wordt aandacht besteed aan de (financiële) activiteiten van Stichting Kruislandse Scholen in het jaar 2017.

1.2 Jaarrekening

De in dit verslag opgenomen jaarrekening 2017 van Stichting Kruislandse Scholen is opgesteld door Dyade Onderwijsbedrijfsvoering B.V. Deze jaarrekening is gecontroleerd door Astrium Onderwijsaccountants.

1.3 Kernactiviteiten en Beleid

Onder het bevoegd gezag van Stichting Kruislandse Scholen, met bevoegd gezag nummer 39534, valt één school, namelijk RKBS De Zonneberg, Brinnummer 04RM

1.4 Doelstelling van de organisatie (Missie en visie)

Het doel van de Stichting Kruislandse Scholen is het verzorgen van kwalitatief goed Primair Onderwijs voor de inwoners van Kruisland en omstreken, nu en in de toekomst.

In 2016 hebben bestuur en directie van de Stichting Kruislandse Scholen een traject ingezet om voor zichzelf en de Zonneberg een nieuwe strategische intentie te formuleren. De nieuwe visie is gebaseerd op een viertal elementen:

- Hoger doel: waarom bestaan wij?
- Gewaagd doel: waarheen gaan wij?
- Kernkwaliteiten: waarin blinken wij uit?
- Kernwaarden: waarvoor staan wij?

Onze hoger doel is:

De Zonneberg geeft kinderen een goede basis mee voor het verdere leven, waarbij zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en een open, empathische houding kenmerkend zijn. Daarbij beschikken onze kinderen over sterk ontwikkelde vaardigheden op het gebied van taal en rekenen. En beschikken onze kinderen over 21^e-eeuwvaardigheden om een bijdrage te leveren aan de zich snel ontwikkelende wereld. De Zonneberg bereikt dit door samen met de ouders aan de toekomst te werken.

Het gewaagde doel is als volgt geformuleerd:

- Ontwikkelingsgebieden zijn met name: welbevinden, coöperatieve werkvormen, 21^e-eeuwse vaardigheden en hoge opbrengsten.
- De bovengemiddelde opbrengsten worden geconcretiseerd in nieuwe 'Zonnebergdoelen'.
- Boven- en ondergrens niveau kind blijven gewaarborgd en evenredig voor ieder kind.
- Stimuleren van zelfstandigheid.
- Meer gebruik maken van (digitale) hulpmiddelen.

Onze kernkwaliteiten zijn:

- Rekening houden met verschillen
- Differentiatie en onderwijsbehoeften
- Zelfstandig leren
- Gebruik van elkaar talenten en kwaliteiten

Basisschool de Zonneberg heeft de volgende kernwaarden geformuleerd.

- Respect
- Veiligheid
- Openheid
- Positief: "we can"
- Zelfverantwoordelijkheid

De kernwaardes zijn uitgewerkt in gedragingen: welk gedrag willen we zien van onze leerlingen, collega's, ouders en andere partners?

Onderdeel van de nieuwe strategische intentie was het opstellen van een SWOT analyse. Er is een overzicht gemaakt van de meest relevante kansen en relevante bedreigingen in samenhang met de sterkte-zwakte analyse:

Kansen	<i>sterkten</i>	<i>zwakten</i>
1. Mondige, betrokken ouders	<ul style="list-style-type: none">• Hoge waardering• Veilig, toegankelijk• Betrokken ouders op doer-niveau	<ul style="list-style-type: none">• Educatief partnerschap ouders• Behoudend, onvoldoende ondernemend: op ouder-niveau• Professionele cultuur

Kansen	sterkten	zwakten
2. Ontwikkelingen rondom ICT ten behoeve van: <ul style="list-style-type: none"> • communicatie • leeromgeving: inspirerend/uitdagerend 	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor extracurriculaire activiteiten • Financieel gezond en goede materiële voorzieningen • Betrokken team 	<ul style="list-style-type: none"> • Differentiëren naar onderwijsbehoeften • 21^e-eeuwse vaardigheden • Behoudend • Zelfstandig leren
3. Samenwerking andere organisaties en verenigingen	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor extracurriculaire activiteiten 	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking tussen voor- en vroegschool gericht op doorgaande lijn • Profilering / marketing
4. Bestuursakkoord	<ul style="list-style-type: none"> • Goed inzicht in ieders kwaliteiten en talenten • Voldoende resultaten 	<ul style="list-style-type: none"> • Professionele cultuur • Weinig out-of-the-box denken • Doorgaande lijnen
5. Versterking doorgaande lijn 0-12 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Financieel gezond • IB-leernetwerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Doorgaande lijnen • Professionele cultuur

Bedreigingen	sterkten	zwakten
1. Teruglopende leerlingaantallen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoge waardering • Financieel gezond, goede materiële voorzieningen 	<ul style="list-style-type: none"> • Marketing, imago, profilering • Samenwerking tussen voor- en vroegschool
2. Weinig ouders bereid tot actieve beleidsmatige rol	<ul style="list-style-type: none"> • Betrokken ouders op doelniveau 	<ul style="list-style-type: none"> • Educatief partnerschap ouders
3. Toekomstig personeelstekort	<ul style="list-style-type: none"> • Goede sfeer • Hoge waardering • Betrokken team 	<ul style="list-style-type: none"> • Marketing, imago, profilering • Professionele cultuur • 21^e-eeuwse vaardigheden • Creatieve vakken
4. Verandering maatschappij	<ul style="list-style-type: none"> • Goed inzicht in elkaars kwaliteiten en talenten • Veilig en toegankelijk 	<ul style="list-style-type: none"> • Marketing, imago, profilering • Professionele cultuur • 21^e-eeuwse vaardigheden • Out-of-the-box denken

Per resultaat- of organisatiegebied zijn succesfactoren benoemd:

- Financieel** Realiseren innovatiegerichte, verantwoorde meerjarenbegroting
Verbeteren planning- en controlcyclus
Vergroten marktaandeel
- Klant** Versterken samenwerking PSZ/KO
Verbeteren profilering en imago
Vergroten partnerschap ouders
- Processen** Versterken onderwijs op maat
Verbeteren monitoring strategische sturing
Bevorderen van zelfstandig leren en werken en van eigenaarschap van leerlingen en leerkrachten
Realiseren toekomstgericht onderwijs
- Medewerker** Versterken professionele cultuur
Versterken en/of verbeteren 21^e-eeuwse vaardigheden
Vergroten out-of-the-box denken en oplossingsgericht denken

Per succesfactor (KSF) zijn prestatie-indicatoren(KPI) benoemd met aandachtspunten en uit te voeren acties. Deze KSF- en KPI staan aan de basis van de planning en controlcyclus.

1.5 Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een stichting. Stichting Kruislandse Scholen is op 23 oktober 1962 opgericht en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Breda onder dossiernummer 41102634.

1.6 Organisatiestructuur en personele bezetting

Onder Stichting Kruislandse Scholen valt één basisschool, namelijk RKBS De Zonneberg. Het bestuur is verantwoordelijk voor het verstrekken van goed onderwijs, een goed financieel beleid en goed personeelsbeleid. Zij draagt tevens zorg voor een goede samenwerking met de Gemeente Steenberg, Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO en VO en het administratiekantoor Dyade.

Het schoolbestuur bestaat uit professionele vrijwillige schoolbestuurders, bij voorkeur ouders van (voormalige) leerlingen van school. De dagelijkse leiding van de school berust bij de directeur. De directeur geeft uit dien hoofde leiding aan het onderwijsteam. Er is sprake van een kleine, platte, organisatie.

Het bestuur bestaat uit twee gedeelten: een toezichhoudend en uitvoerend bestuur. In 2016 is een start gemaakt om deze structuur te evalueren en te toetsen aan actuele wetgeving. (P)MR is bij deze evaluatie betrokken. Op 2 oktober 2017 is het nieuwe bestuursmodel vastgesteld door het bestuur met instemming van de (P)MR. De hieruit volgende statutenwijziging zal in 2018 plaats gaan vinden.

De totale bezetting bedroeg 15 personeelsleden. Het gemiddeld aantal personeelsleden en full-time-equivalenten (fte's) voor 2017 bedraagt 15 personeelsleden en berekend in fte's waren dit er 10,78. 1 medewerker maakte in 2017 gebruik van de BAPO regeling. 1 medewerker heeft ouderschapsverlof aangevraagd en gekregen.

De opbouw van het personeelsbestand naar functie:

Leraar LA:	7,33 Wtf
Leraar LB:	1,91 Wtf
Directie:	1,00 Wtf
Huishoudelijke dienst:	0,54 Wtf.

	10,78 Wtf

Binnen de leraarfunctie is de taak van IB-er ondergebracht.

Er is geen ontslag voorzien in 2018. Er wordt dan ook geen actief beleid gevoerd voor wat betreft ontslag op formatieve gronden.

Er waren in 2017 geen langdurig zieken. Ontslag als gevolg van langdurige ziekte is niet aan de orde.

1.7 Bestuurssamenstelling

Het bestuur is ultimo 2017 als volgt samengesteld:

Voorzitter	:	C.J. Hoetelmans
Secretaris	:	M.M.C.E. Brands
Overige bestuursleden	:	O.G.A.E.M. Kop (portefeuille Personeelszaken) J.M.P. Gommeren (portefeuille Gebouwenbeheer)

Het bestuur heeft in 2017 afscheid genomen van een drietal bestuursleden en zijn twee bestuursleden toegetreten. In 2017 is de nieuwe bestuursstructuur en managementstatuut vastgelegd. De samenstelling van het bestuur is zodanig dat er optimaal invulling gegeven kan worden aan de nieuwe taken van het bestuur. Eventueel wordt het bestuur uitgebreid met één lid voor de portefeuille pedagogisch beleid. Voorlopig wordt deze portefeuille door het bestuur gezamenlijk opgepakt.

1.8 Bekostigingsgrondslag

Het aantal leerlingen op 1 oktober vormt de grondslag voor de bekostiging. Eventueel kan door middel van een groeitelling aanvullende bekostiging worden toegekend als het aantal leerlingen van een school volgens daartoe vastgestelde normen is toegenomen.

1.9 Belangrijkste kenmerken van het gevoerde beleid

In 2015 is er een discussie gevoerd over de continuïteit van de eigen organisatie. Is het zijn van een éénpitter anno 2015 nog wel haalbaar. Het bestuur heeft zich gebogen over deze vraag en alle voor- en tegens gewogen. De conclusie was dat vooralsnog een zelfstandig bestuur de beste garantie is voor goed primair onderwijs nu en in de toekomst.

Met deze uitspraak heeft het bestuur zich ook de verplichting opgenomen om op een aantal beleidsgebieden nieuwe uitgangspunten te formuleren. De gebieden waren:

- i. Verbetering sturing vanuit bestuur op het gebied van bestuur & management. Van voorwaardenscheppend naar richtinggevend
- ii. Verkrijgen van meer inzicht in onderwijs op operationeel niveau
- iii. Verder formaliseren personeelsbeleid
- iv. Ontwikkeling communicatiebeleid

In 2016 heeft de discussie zich verder verdiept: niet de vraag óf we zelfstandig blijven maar de vraag hoe we dit kunnen realiseren. De belangrijkste opbrengsten van deze discussie zijn:

- het onderwijskundig beleid van de school moet opnieuw worden vastgesteld. Directie en team zullen, onder externe begeleiding, nieuwe uitgangspunten opstellen. Er is een leerkracht 1 dag per week ambulante tijd toegekend met als taak de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.
- het bestuur zal een nieuwe structuur op moeten zetten waarin zelfstandigheid en geldende wet- en regelgeving het uitgangspunt zijn. Binnen de nieuwe structuur zullen Kritische Succesfactoren, doelstellingen en KPI's een onderdeel vormen van de wijze waarop bestuur haar toezichthoudende rol kan invullen.
- er is in 2016 uitdrukkelijk samenwerking gezocht met éénpitters in de regio. De relatie met de Louis Porquin Stichting (de meest logische fusiepartner) is open en constructief maar niet gericht op fusie.

In 2016 is het taakbeleid en de gesprekkencyclus (w.o. de duurzame inzetbaarheid) opgesteld waarmee het vooraf opgestelde doel is behaald.

In 2017 zijn door de aanpassing van het bestuursmodel en het formuleren van de visie en strategie, belangrijke stappen gezet richting het behalen van de geformuleerde doelen.

Op het deelgebied 'communicatie' zijn belangrijke stappen gezet. Het vooraf opgestelde doel is echter nog niet volledig behaald.

1.10 Personeelsbeleid

In 2016 zijn op twee punten belangrijke wijzigingen in het integraal personeelsbeleid ingevoerd: het taakbeleid en de integrale gesprekkencyclus.

Het taakbeleid voor de Zonneberg is in 2016 hernieuwd. Uitgangspunt is het zogenaamde "overlegmodel" zoals dat in de cao Po is vastgelegd. Dit model biedt ruimte om individuele verschillen te maken als het gaat om de koppeling lesgebonden en overige taken. Een ander belangrijk uitgangspunt binnen het taakbeleid is de rol die het team speelt. In het teamoverleg worden taken gewaardeerd en op hoofdlijnen verdeeld. In de individuele gesprekken die de directeur voert met de personeelsleden wordt de taken verder geconcretiseerd. De website taakbeleid.nl wordt als hulpmiddel gebruikt.

De kern van integraal personeelsbeleid is het regelmatig en systematisch afstemmen van de inzet, kennis en bekwaamheden van de medewerkers op de inhoudelijke en organisatorische doelen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een samenhangend geheel van instrumenten en middelen die gericht zijn op de ontwikkeling van de individuele medewerkers. Voor de Stichting Kruislandse Scholen is dit in de basis de gesprekkencyclus met het ontwikkelingsgesprek en de beoordelingsgesprekken.

Ten aanzien van de ontplooiingskansen van de medewerkers stellen we dat:

- de school hoge verwachtingen heeft van de medewerkers en de potentiële mogelijkheden stimuleert;
- medewerkers regelmatig in de gelegenheid worden gesteld individuele wensen en mogelijkheden kenbaar te maken;
- medewerkers in de gelegenheid worden gesteld naast hun gezamenlijke taken en verantwoordelijkheden hun specifieke kwaliteiten te gebruiken en zich te profileren binnen de organisatie;
- de school een actief persoonlijk ontwikkelingsbeleid voert, dat gericht is op het benutten en verder ontwikkelen van de aanwezige kwaliteit en professionaliteit.

De verschillende gesprekken zijn instrumenten die aan deze ontplooiingskansen een belangrijke bijdrage leveren.

In 2016 is een intentieovereenkomst getekend om te participeren in 'Leswerk'. Leswerk is een regionaal initiatief om de kortdurende vervangingen op de deelnemende scholen te organiseren binnen de kaders die de flexwet en de cao stellen. Leswerk beheert een pool van leraren met een vast of tijdelijk dienstverband wier taak bestaat uit het invullen van de vervangingen op de deelnemende scholen. Eén van de verplichtingen is het leveren van personeel aan deze pool. De bijdrage bestaat uit 2% van de formatie. Voor een klein bestuur is het lastig om aan deze eis invulling te geven. In 2016 is besloten om de bijdrage bij voorkeur in geld in plaats van formatie te leveren. Dit voornemen is in 2017 niet geconcretiseerd. Dit heeft niet geleid tot een beëindiging van de deelname aan leswerk.

Welzijn is één van de grootste arbeidsrisico's in het primair onderwijs. In dit kader heeft er met gebruikmaking van de QuickScan Welzijn van de Arbo een onderzoek plaatsgevonden naar het welzijn

van de personeelsleden op de school. Hiervoor is in het verleden aan de personeelsleden gevraagd een korte vragenlijst in te vullen.

Binnen het item “belastende factoren in het werk” kwam duidelijk als actiepoint naar voren: Het beslag dat door het werk wordt gelegd op de tijd buiten de overeengekomen les- en taakuren. Dat werd zeker als negatief ervaren. Dit actiepoint komt overeen met de landelijke signalen van bovenmatige werkdruk. In 2018 ontvangt iedere school extra middelen om in te zetten voor vermindering van de werkdruk. Stichting Kruislandse Scholen beraadt zich samen met het team hoe de additionele gelden het meest optimaal kunnen worden ingezet.

1.11 Onderwijsprestaties

In het kader van het formuleren van een nieuwe visie en strategie heeft Stichting Kruislandse Scholen succesfactoren benoemd voor het onderwijsproces:

Succesfactor	Prestatie-indicator	Toelichting-aandachtspunten
Versterken onderwijs op maat	Resultaten midden- en eindtoetsen CITO op of boven het gemiddelde. Zonneberg ondersteunt kinderen op alle niveaus en in alle onderwijsbehoeften. Geen uitval & zittenblijven.	Scores CITO/KIJK/proefwerken/rapporten: normen voor vaststellen, op basis van geregelde analyses onderwijs verbeteren. 1 x per kwartaal op de agenda in vergadering Bestuur-Directeur om hier feedback op te krijgen: relevante zaken/ontwikkelingen vanuit school als ook vanuit het samenwerkingsverband. Hierin ook inzage in financiële geldstromen ontvangen, met bijbehorende zaken uit wet- en regelgeving. Er wordt gewerkt vanuit het talent van het kind. Middels zelfstandig werken/leren werken kinderen aan eigen leerdoelen, met ICT als hulpmiddel. School stelt vast wat voor ons onderwijs op maat is en binnen welke kaders dit plaatsvindt.
Bevorderen van zelfstandig leren en werken en van eigenaarschap van leerlingen en leerkrachten	Het onderwijs wordt gekenmerkt door medeverantwoordelijkheid van elke leerling voor zijn eigen leerproces.	Zelfstandig leren en eigenaarschap heeft verschillende kenmerken: <ul style="list-style-type: none"> - Zelfstandig leerdoelen stellen en realiseren; - Er is ruimte om eigen leervragen te bepalen; - Zelfstandig werken m.b.v. weektaken, met daarin wel de juiste taken, meer ruimte voor eigen invulling, creativiteit en onderzoeken/experimenteren. Tevens inzet coöperatieve werkvormen.

		<p>Periodieke update van Directie aan Bestuur over zelfstandigheid en eigenaarschap: projecten van leerlingen, eigenaarschap van leraren in projecten die ze doen: iedere leraar is eigenaar van een project en we zien hierin ook voortgang: zowel inhoudelijk in het project als in ook het meekrijgen van leerlingen en leraren.</p>
<p>Realiseren toekomstgericht onderwijs</p>	<p>Nieuwe (ICT)-mogelijkheden worden ingezet om toekomstgericht onderwijs te realiseren.</p> <p>Schoolgebouw is zodanig ingericht dat er ruimte is voor samenwerking, creativiteit en zelfstandig werken.</p> <p>Projectmatig onderwijs</p>	<p>Ten behoeve van de brede talentontwikkeling en onderwijsbehoeften van kinderen. Hiervoor stappenplan opstellen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Stip op horizon: waar staat de Zonneberg in 2020 op toekomstgericht onderwijs; wat verstaan we hier gezamenlijk onder; definitie bepalen; 2) Wat betekent dat voor de situatie vandaag: welke stappen maken we dan per jaar/hoe gaan we dat met elkaar realiseren? 3) Hieraan koppelen: methoden, middelen en mensen; 4) Deze totale lijn met elkaar bespreken in overleg ieder kwartaal of halfjaar, waarbij Directeur de voortgang met Bestuur deelt en ook de actie/aandachtspunten waar nodig om op koers te blijven. <p>In het proces van het maken van het stappenplan vaststellen: wat betekent toekomstgericht onderwijs voor leraren, leerlingen en ouders; hoe zorgen we in die driehoek voor eigenaarschap en ook voor het feit dat verwachtingen en uitgangspunten voor een ieder helder zijn.</p> <p>Inrichting schoolgebouw is afhankelijk van inhoud innovatieplan.</p> <p>Lego League-achtige activiteiten projectmatig aanbieden (doelen stellen, data verzamelen, analyseren, oplossingen creëren, handelen bijstellen, evalueren, etc.)</p>

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de behaalde opbrengsten bij de CITO-toetsen uit ons LeerlingVolgSysteem. Het gaat hierbij om de schaalscores per leerjaar en trimester. Dit voor de vakken Begrijpend Lezen, Technisch Lezen, Rekenen, Spelling en Woordenschat.

		3		4		5		6		7		8
		II	III	II	III	II	III	II	III	II	III	II
CITO BEGRIJPEND LEZEN												
Totaal	3.0		130	127	151							
Totaal	LOVS			23,1	22,8	25,9	31,9	33,1	42,9	47,9	51,9	61,4
CITO DRIE-MINUTEN-TOETS												
Totaal	LOVS	28,6	45,3	59,0	65,7	70,3	78,5	92,4	96,1	102	103	106
CITO REKENEN-WISKUNDE												
Totaal	3.0	131	163	174	191	205	215					
Totaal	LOVS					71,4	81,1	84,3	90,6	101	108	114
CITO SPELLING												
Totaal	3.0	173	234	278	260							
Totaal	LOVS	114		121	121	128	132	137	140	143	145	148
Werkwoorden	LOVS										105	113
CITO WOORDENSCHATTOETS												
Totaal	LOVS	46,2	56,4	63,0	73,0	65,5	70,8	78,0	77,6	90,6	92,7	100

Betekenis kleuren:

	25% boven inspectienorm
	boven inspectienorm
	op inspectienorm
	onder inspectienorm
*	Leerling(en) adaptief getoetst

Uit deze metingen hebben we de conclusie getrokken dat we qua schoolopbrengsten goed bezig zijn. In alle groepen wordt op de cruciale vakken boven tot ver boven de inspectienorm gescoord. Aandachtspunten zijn echter wel Begrijpend Lezen in groep 5, 6 en 7, Rekenen in groep 6, Spelling in groep 4 en Woordenschat in groep 6. Bij deze vakken wordt weliswaar nog wel op de inspectienorm gescoord en zijn dus voldoende. Maar ze verdienen wel, na een grondige analyse, een verbeterde aanpak.

De CITO-eindtoets van groep 8 geeft niet alleen een beeld van ieder kind van groep 8 apart, maar ook een beeld van de resultaten van onze school als geheel. De gemiddelden van onze school worden vergeleken met de gemiddelden van alle deelnemende scholen in Nederland. Hierbij gaat het dan natuurlijk om de vraag: Hoe doet onze school het nou?

Inspectiekaart Eindtoets

School
Weergave

RK Basissch De Zonneberg (04RM)
Uitslag Eindtoets t.o.v. inspectienorm

	2014 / 2015	2015 / 2016	2016 / 2017
Aantal deelnemende leerlingen	32	24	26
Aantal leerlingen in leerjaar 8	32	24	26
Aantal leerlingen op school	195	181	184
Aantal ongewogen leerlingen	184	173	174
Percentage gewogen leerlingen	6%	4%	5%
Naam Eindtoets	CET	CET	CET
Inspectienorm bij Eindtoetsgemiddelde	Ongecorr.	Ongecorr.	Ongecorr.
Bovengrens inspectie	538,3	538,6	538,5
Landelijk gemiddelde	536,3	536,6	536,5
Ondergrens inspectie	534,3	534,6	534,5
EINDTOETS	535,0 !	536,2 !	536,5

	op of boven bovengrens (goed)
	op of boven landelijk gemiddelde (voldoende)
	op of boven de ondergrens (voldoende)
	onder de ondergrens (onvoldoende)

Getoetst werden Taal, Rekenen-Wiskunde, Studievaardigheden en Wereldoriëntatie. Onze school behaalde in 2017 een gemiddelde totaalscore 536,5. Dat betekent dat we op of boven het landelijk gemiddelde zaten en dat is een voldoende score.

Er zaten in 2016-2017 26 kinderen in groep 8. Deze kinderen hebben dit jaar een definitief eindadvies gekregen. Daaronder verstaan we het advies dat tot stand gekomen is m.b.v. schooladvies en de CITO-eindtoets. In de onderstaande tabel kunt u zien welke definitieve adviezen er zijn gegeven en ook hoeveel keer die adviezen zijn gegeven.

DEFINITIEF EINDADVIES	AANTAL	%
VWO	6	23,1%
HAVO / VWO	2	7,7%
HAVO	5	19,2%
VMBO-theoretische leerweg/HAVO	5	19,2%
VMBO-theoretische leerweg	1	3,8%
VMBO-kaderberoepsgerichte leerweg	5	19,2%
VMBO-basisberoepsgerichte leerweg	2	7,7%

Met dit definitieve advies kunnen ouders hun kinderen aanmelden bij de diverse middelbare scholen. In de onderstaande tabel kunt u zien welke middelbare scholen er zijn gekozen en ook hoeveel die scholen dan gekozen zijn:

Gekozen scholen	Aantal	%
Norbertus Gertrudis Mavo	1	3,8%
Norbertus Gertrudis Lyceum	10	38,5
Jan Tinbergen College	8	30,75%
't Ravelijn	5	19,25%
Prinsentuin Oudenbosch	1	3,8%
De Steenspil Halsteren	1	3,8%

1.12 Onderwijsontwikkelingen

In 2016 is gestart met het formuleren van nieuwe strategische onderwijskundige uitgangspunten voor de komende 4 jaar. In dit traject, begeleidt door een extern deskundige, participeren directie, team, bestuur, ouders en MR. Dit traject is in 2017 afgerond en ingebed in de strategische uitgangspunten die gelden voor de volledige organisatie.

Bestuurlijke vernieuwing, maatschappelijke veranderingen, krimp, onderwijsontwikkeling en nieuwe pedagogisch-didactische inzichten nopen de school tot deze strategische heroriëntatie. In 2016 is de discussie gestart en het is goed te merken dat, op basis van betrokkenheid en professionalisme de motivatie om te komen tot nieuwe doelstellingen erg hoog is.

De Zonneberg is een éénpitter maar staat natuurlijk niet alleen. Er wordt nadrukkelijk samenwerking gezocht met onderwijsorganisaties en regionaal-lokale partijen.

Samenwerking met externe partijen:

- Verus (was voorheen VKO):
- SWV "de Brabantse Wal":
- ZO Kinderopvang / Breek4U / PSZ:
- Centrum Jeugd en Gezin:
- Netwerk kleine besturen West-Brabant:
- Centrum Personeelsvoorziening West-Brabant/Leswerk:
- Steunpunt Bibliotheek Markiezaat:
- Sportcoaches Gemeente Steenbergen:
- Brabants Verkeersveiligheid Label:
- Buro Halt:
- De Kring educatie – Vitamine C:
- GGD-West Brabant

De school maakt uit van de actieve Kruislandse gemeenschap. Kruislandse partijen weten de school te vinden om te komen tot een prettige samenwerking. De kerstallentocht, museum, visvereniging, dorpsraad of supermarkt zijn slechts een paar voorbeelden van organisaties waar mee wordt samengewerkt. Het doel is steeds om de school als onmisbaar element in een dorpsgemeenschap een vaste plaats te geven.

1.13 Verslag toezichthouden bestuur

Het bestuur van RKBS De Zonneberg in Kruisland heeft zich eind 2016 gebogen over de bestuurlijke inrichting. Dat de bestuurlijke inrichting kritisch onder de loep is gehouden, werd vooral ingegeven door de volgende aandachtspunten. Geconstateerd werd dat een hybride structuur was ontstaan als het gaat om de verdeling van de verantwoordelijkheden en eigenaarschap tussen bestuur en directeur. De (scheiding tussen de) rollen van directeur en bestuur bleken onvoldoende helder afgebakend te zijn. Het bestuur had daarnaast de behoefte om minder uitvoerend en meer richtinggevend te willen werken. Dit zou moeten worden ondersteund door een duidelijke koers met strategische, controleerbare resultaten.

Met de wetswijzigingen in de Wet "Goed onderwijs, goed bestuur", werd onder meer de scheiding van bestuur en toezicht geregeld. De scheiding werd als een bekostigingsvoorwaarde in de wet opgenomen. Met de bestaande bestuurlijke inrichting werd, zeker ook gelet op het 'policy governance' model, deze wettelijk verplichte scheiding als onvoldoende krachtig ingericht beschouwd.

Met 'Goed bestuur' wordt in het algemeen bepaald door enerzijds een professionele uitoefening van bestuurlijke taken en bevoegdheden en anderzijds adequaat intern toezicht daarop vanuit een maatschappelijke legitimatie. Praktijk, nieuwe wetgeving en een nieuwe Code Goed Bestuur in het Primaire Onderwijs vragen om een duidelijke scheiding van 'bestuur' en 'intern toezicht'. Door een strikte scheiding kunnen de organen die respectievelijk met 'bestuur' en 'intern toezicht' zijn belast hun rol gericht, zuiverder en daardoor beter uitoefenen.

Aan het eind van 2016 zijn de belangrijkste uitgangspunten geformuleerd. Er is gekozen voor een toezichthoudend bestuur met mandatering van bestuurlijke bevoegdheden aan de directeur. Het werken met het model van een toezichthoudend bestuur dat bevoegdheden mandateert aan een directeur maakt een feitelijke scheiding van toezicht en bestuur mogelijk, waarbij bestuurlijke bevoegdheden worden belegd bij een onderwijsprofessional (de directeur). Passend bij een éénpitter blijft de structuur plat, er wordt geen onnodige extra laag ingevoegd.

In 2017 is het bestuursmodel verder uitgewerkt. De volgende documenten zijn ontwikkeld en vastgesteld:

- Managementstatuut
- Profielschets toezichthoudend bestuur
- Bestuursreglement
- Vergadercyclus

Het managementstatuut van Stichting Kruislandse Scholen geeft een algemene beschrijving van de taken en bevoegdheden in de sturingskolom van de organisatie met daarin de elementen: toezicht – bestuur – directie. Gelet op de wettelijke vereiste met betrekking tot deze elementen, is het nodig om de bestuurlijke verhoudingen tussen het bestuur, dat toezichthoudend zal optreden, en de directie duidelijk vast te leggen.

Het bestuur heeft een toezichthoudende rol; stelt doelen en ziet toe op de realisatie ervan. Met name genoemde bevoegdheden worden door het bestuur uitgeoefend. Alle overige zaken op bestuurlijk niveau zijn gemandateerd (volmacht) aan de directeur. Deze heeft de dagelijkse leiding van de organisatie, ontwikkelt beleid, voert dit uit, evalueert en stelt zo nodig bij binnen de gestelde beleidskaders van het bestuur.

De directeur van de school is verantwoordelijk voor de schoolorganisatie. Deze is het aanspreekpunt voor teamleden, ouders, organisaties rondom de school en voorschoolleigen aangelegenheden voor de gemeente. De directeur legt verantwoording af aan het bestuur.

Grondslag van het managementstatuut vormt het "Policy Governance" denkmodel van John Carver. Basiselement van dit model vormt het doel van elke bestuurstaak: "Namens de maatschappelijke omgeving er op toezien dat de schoolorganisatie bereikt wat die zou moeten bereiken en het onaanvaardbare vermijdt". Centraal hierbij staat "toezien", wat impliceert dat het Bestuur toeziet op de Directeur. Het Bestuur doet dat namens een grotere achterban, in het geval van een onderwijsinstelling: 'de gemeenschap', waartoe de ouders en andere belanghebbenden behoren. Een andere belangrijke implicatie is, dat er streng en systematisch op wordt toegezien, dat de doelen (de "ends") bereikt worden en dat het Bestuur zich niet concentreert op de activiteiten (de "means") die plaats vinden. Ten aanzien van dat laatste geeft het Bestuur aan, welke middelen en methodes om de doelen te bereiken men niet aanvaardbaar vindt. Tevens is het wettelijk van belang dat op het bestuur toezicht wordt gehouden. Dat betekent dat er sprake moet zijn van een scheiding van bestuur en toezicht. Door bestuurlijke taken bij volmacht over te dragen aan de directeur, kan het bestuur toezichthoudend optreden – overigens zonder de verantwoordelijkheid als bevoegd gezag kwijt te raken.

In het managementstatuut is de taakverdeling tussen bestuur en directeur vastgelegd evenals de taken en bevoegdheden van het bestuur en van de directeur. Hierdoor is concreet gemaakt de wijze waarop de scheiding tussen bestuur en toezicht wordt gerealiseerd.

De statuten dienen nog aangepast te worden op de nieuwe situatie. Dit zal in 2018 worden gerealiseerd.

In 2017 is 11 maal vergaderd door het bestuur in aanwezigheid van de directeur. Tijdens deze vergaderingen is vastgesteld:

- de begroting 2017 en de meerjarenbegroting 2017-2021
- de jaarrekening 2016
-

In 2017 is het nieuw MR-reglement vast na instemming van de MR.

Het beleid van de instelling aangaande de bezoldiging van haar bestuurders en toezichhouders en de wijze waarop dit beleid in het verslagjaar in de praktijk is gebracht is als volgt: het bestuur van de stichting wordt gevormd door vrijwilligers die geen vergoeding ontvangen voor hun werkzaamheden.

1.14 Ontwikkelingen met een maatschappelijke impact

Als maatschappelijke organisatie staat een school niet los van de omgeving. In de plattelandsgemeente Steenberg en dus ook in Kruisland, is er een toename van arbeidsmigratie uit met name Oost Europese landen. Dit heeft tot gevolg dat binnen een paar jaar de leerlingpopulatie is veranderd van 100% autochtoon naar een school waar leerlingen met verschillende culturele achtergrond onderwijs genieten.

Leerlingen die geen Nederlands spreken ondervinden een barrière. Door inzet van directie en het team worden deze leerlingen goed begeleid.

Naast de groei van het aantal leerlingen met een niet Westerse achtergrond vindt er een krimp plaats van leerlingen met een autochtone achtergrond. Binnen de onderwijskundige strategische discussie heeft deze diversiteit in de leerlingpopulatie een plaats gekregen.

Al jaren wordt er gesproken over krimp. De krimp van het leerlingenaantal op de Zonneberg gaat in kleine stappen. Incidenten zoals verhuizing en echtscheiding bepalen voor een belangrijk deel of en hoe groot de krimp is. Inmiddels is er binnen de school wel gestart met een discussie over het eventueel samenvoegen van leerjaargroepen. De leerlingtelling van oktober 2016 en 2017 geven nog geen aanleiding om tot samenvoeging over te gaan. Het leerlingenaantal is per 1 oktober 2017 zelfs met 9 leerlingen gestegen.

1.15 Vergadercyclus

- Bestuur

Het bestuur vergadert één maal per maand. Bij de bestuursvergaderingen is de directie aanwezig. De directeur heeft namens het bestuur een volmacht, mandaat om deel te nemen aan diverse vergaderingen met Onderwijskundige onderwerpen. Hij geeft tijdens de bestuursvergaderingen aan welke onderwijskundige onderwerpen er op de diverse agenda's staan van de overlegorganen waar hij zitting in heeft.

- Directie / Team

De directie van rkbs 'de Zonneberg' vergadert periodiek met het team.

- Medezeggenschapsraad.

De medezeggenschapsraad (MR) van de Stichting Kruislandse Scholen bestaat uit 4 leden (2 ouders en 2 leerkrachten) Het bestuursbeleid is vastgesteld met instemming dan wel positief advies van de MR. Tevens wordt zitting genomen in het OPS platform van het WSNS van Bergen op Zoom. Het bestuur en de MR vergaderen twee maal per jaar gezamenlijk. Op afroep zijn de directeur en/of een bestuursvertegenwoordiging beschikbaar om de MR-vergadering bij te wonen.

Bij de voor 2017 belangrijke onderwerpen: de visie en strategie en de bestuurlijke inrichting is er actief overleg gevoerd met de PMR. De PMR is gevraagd om input en beoordeling van deze beleidsstukken.

1.16 Horizontale verantwoording

In het kader van de horizontale verantwoording heeft het bestuur over kalenderjaar 2017 een Jaarverslag samengesteld. Dat verslag voorziet in de activiteiten die het bestuur en de school hebben ondernomen. De resultaten die daarbij zijn behaald. De personele en materiële inzet die daarbij is gepleegd. Stichting Kruislandse Scholen stelt dit verslag integraal ter beschikking aan de MR. Tevens wordt het financieel jaarverslag integraal ter beschikking gesteld aan de MR ter verantwoording van het financieel beleid.

Met enige regelmaat worden op bestuur en schoolniveau nieuwsbrieven (De Kattebel) uitgegeven waarin ouders en medewerkers geïnformeerd worden over de voortgang van ontwikkelingen op onderwijskundig- en personeelsgebied. Daarnaast is informatie, voor ouders en medewerkers beschikbaar op de website van de school. Op deze wijze is de informatie nog toegankelijker te bereiken.

Inspectierapporten worden integraal ter beschikking gesteld aan de MR. Het bestuur van Stichting Kruislandse Scholen handelt in voorkomende gevallen overeenkomstig de code goed bestuur zoals die is geformuleerd door de PO-raad.

In 2016 hebben wij deze enquête bij onze leerlingen afgenomen. Onze leerlingen gaven de school het gemiddelde rapportcijfer 8,4. Daarbij valt op dat ze excursies en gymnastiek het allerleukst vinden. Ook valt de lage waardering op voor de schoolvakken Taal en Aardrijkskunde/Topografie op. Ook komt naar voren dat kinderen niet aan hun leerkracht vertellen dat ze gepest worden.

In het kader van het beleid inzake van de beheersing van uitkeringen na ontslag is in 2016 is gestart met de gesprekkencyclus. In deze cyclus is een beoordelingsinstrument opgenomen. Bij herhaaldelijk disfunctioneren kan ontslag aan de orde zijn. Er zijn geen signalen dat dit binnen het team aan de orde zou kunnen zijn. Er is geen ontslag voorzien in 2018. Er wordt daarom geen actief beleid gevoerd voor wat betreft ontslag op formatieve gronden.

Er waren in 2016 geen langdurig zieken. Ontslag als gevolg van langdurige ziekte is niet aan de orde.

1.17 Afhandeling van klachten

Overall waar gewerkt wordt, zijn wel eens misverstanden of worden fouten gemaakt. Dat zal op onze school niet anders zijn. Om dergelijke punten te bespreken of om een klacht in te dienen kunnen ouders in eerste instantie terecht bij de leerkracht van hun kind. Mochten zij daarna nog verder willen met hun vraag of klacht, dan kunnen zij terecht bij de directeur. In geval van verschil van inzicht van de klacht tussen de directeur en de betrokkenen, dan wordt doorverwezen naar het bestuurslid dat hiervoor is aangewezen. We streven er altijd naar om te komen tot een goede oplossing.

Zijn de klachten anders van aard: structureel pestgedrag, seksuele intimidatie, agressie, discriminatie, e.d., ook dan wordt verwezen naar de directeur van de school. Deze kan eventueel verder verwijzen naar de externe vertrouwenspersonen.

Het bestuur van de Stichting Kruislandse Scholen heeft zich aangesloten bij de klachtencommissie van hun besturenbond: Verus, een overkoepelende besturenorganisatie. De externe vertrouwenspersonen kunnen hiermee contact opnemen.

In 2017 is door ouders van een leerling een klacht voorgelegd aan de Geschillencommissie Passend Onderwijs. De Geschillencommissie heeft de klacht gegrond verklaart. Op 19 januari 2018 heeft het bestuur een besluit genomen op het bezwaar tegen verwijdering. Dit besluit is schriftelijk gemeld aan de ouders. De verdere afwikkeling loopt nog. Hierbij wordt steeds overleg gevoerd met de leerplichtambtenaar.

1.18 Interne en externe ontwikkelingen

De belangrijkste interne ontwikkelingen in 2017 zijn de herijking van de visie en strategie en de aanpassing van het bestuursmodel. Deze onderwerpen zijn al veelvuldig aan de orde geweest in dit verslag.

Afgelopen jaar is veel aandacht gevraagd door leraren voor de negatieve aspecten van het werken in het onderwijs. Werkdruk is daarbij een belangrijk thema. Inmiddels heeft het kabinet extra middelen beschikbaar gesteld voor het verminderen van de werkdruk. In overleg tussen team en directeur zal bepaald worden hoe deze gelden het best ingezet kunnen worden. Leraren in het basisonderwijs voelen zich daarnaast tekort gedaan door het verschil in salaris met collega's in het voorgezet onderwijs. Door het kabinet zijn extra middelen ter beschikking gesteld voor verhoging van de salarissen binnen het primair onderwijs. Dit is echter onvoldoende om het volledige verschil te compenseren.

1.19 Prestatieboxregeling

De minister van Onderwijs verstrekt vanaf het schooljaar 2015-2016 tot en met 2019-2020 per schooljaar bijzondere bekostiging via de prestatiebox voor het realiseren van afspraken uit het bestuursakkoord en in het kader van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. Het bevoegd gezag van een school ontvangt deze middelen. Dit vloeit voort uit diverse afspraken uit het Bestuursakkoord 2012, het Regeerakkoord en het Nationaal Onderwijsakkoord. De vier actielijnen uit het bestuursakkoord zijn:

1. Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
2. Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
3. Professionele scholen
4. Doorgaande ontwikkelijnen

In het bestuursakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld om deze actielijnen en de daarbij vastgelegde doelstellingen te realiseren, waarvan een gedeelte via de prestatiebox wordt verstrekt. De rest van de

middelen wordt via de lumpsum in de bekostiging verwerkt. In het kader van de vereenvoudiging van de bekostiging wordt nu nog uitgegaan van één bedrag per leerling.

Beschikbaar is voor Stichting Kruislandse scholen voor het schooljaar 2016-2017: € 23.948 en voor het schooljaar 2017-2018 € 31.424. Doordat het tarief is verhoogd van € 132,31 per leerling voor het schooljaar 2016-2017 naar € 170,78 per leerling voor het schooljaar 2017-2018, zijn er extra gelden beschikbaar.

De Zonneberg heeft op een aantal manieren de actielijnen uit het bestuursakkoord invulling gegeven. De actielijnen uit het bestuursakkoord komen uitdrukkelijk terug in de visie en strategie die is vastgesteld in 2017.

T.o.v. de beroepshouding van de leerkrachten:

- i. Leraren moeten meer gebruik maken van elkaars sterke kanten (=collegialiteit).
- ii. Leraren moeten elkaar feedback geven op elkaars handelen.
- iii. Leraren zijn bereid zich (voortdurend) te ontwikkelen:
 - Leraren schrijven regelmatig een persoonlijk ontwikkelingsplan.
 - Leraren experimenteren met innovaties.
- iv. Leraren zijn in staat te reflecteren op hun handelen:
 - Leraren nemen reflecties op in hun bekwaamheidsdossiers.
 - Leraren nemen actief deel aan intervisiesessies.
 - Leraren beschouwen het eigen handelen regelmatig.

Bovenstaande zaken zijn meegenomen in de gesprekkencyclus en het taakbeleid, en krijgt nu in de praktijk handen en voeten.

T.o.v. verantwoordelijkheid leerlingen voor organisatie en proces:

- i. De leraar biedt leerlingen keuzemogelijkheden:
 - De leraar laat leerlingen zelf volgorde, tijdstip, aanpak, plaats of hoeveelheid oefenstof bepalen. Dit gebeurt al in toenemende bij zelfstandig werken.
 - De leraar laat de leerlingen eigen leervragen formuleren.
- ii. Leraren laten leerlingen meer werken vanuit materieel niveau om van daaruit tot oplossingen te komen.
- iii. De leraar laat leerlingen op doelmatige wijze samenwerken. Daarbij is sprake van wederzijdse afhankelijkheid.

Bovenstaande wordt gemonitord tijdens de lesbezoeken en collegiale bezoeken.

T.o.v. de opbrengsten:

- i. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden en daarbij wordt passend onderwijs aangeboden.
- ii. De leerlingen lopen in beginsel de school binnen de verwachte periode van 8 jaar. De school beschikt daarbij over beleid voor de overgang van leerjaar 1 naar leerjaar 2 en van leerjaar 2 naar leerjaar 3.

- iii. De leerlingen functioneren naar verwachting in het vervolgonderwijs. De school analyseert de resultaten in relatie tot het vervolgonderwijs m.b.v. het leerlingen-administratieprogramma ParnasSys.
- iv. Deze punten maken onderdeel uit van de agenda van de teambijeenkomsten. De opbrengsten worden twee maal per jaar door het bestuur met de directeur besproken.

1.20 Interne risicobeheersings- en controlesysteem

Binnen Stichting Kruislandse Scholen vormt het bestuur het bevoegd gezag. Het bestuur in haar rol als toezichthouder houdt doorlopend een vinger aan de pols om zicht te houden op de bedrijfsvoering. Het bestuur wordt op het gebied van bedrijfsvoering extern ondersteund.

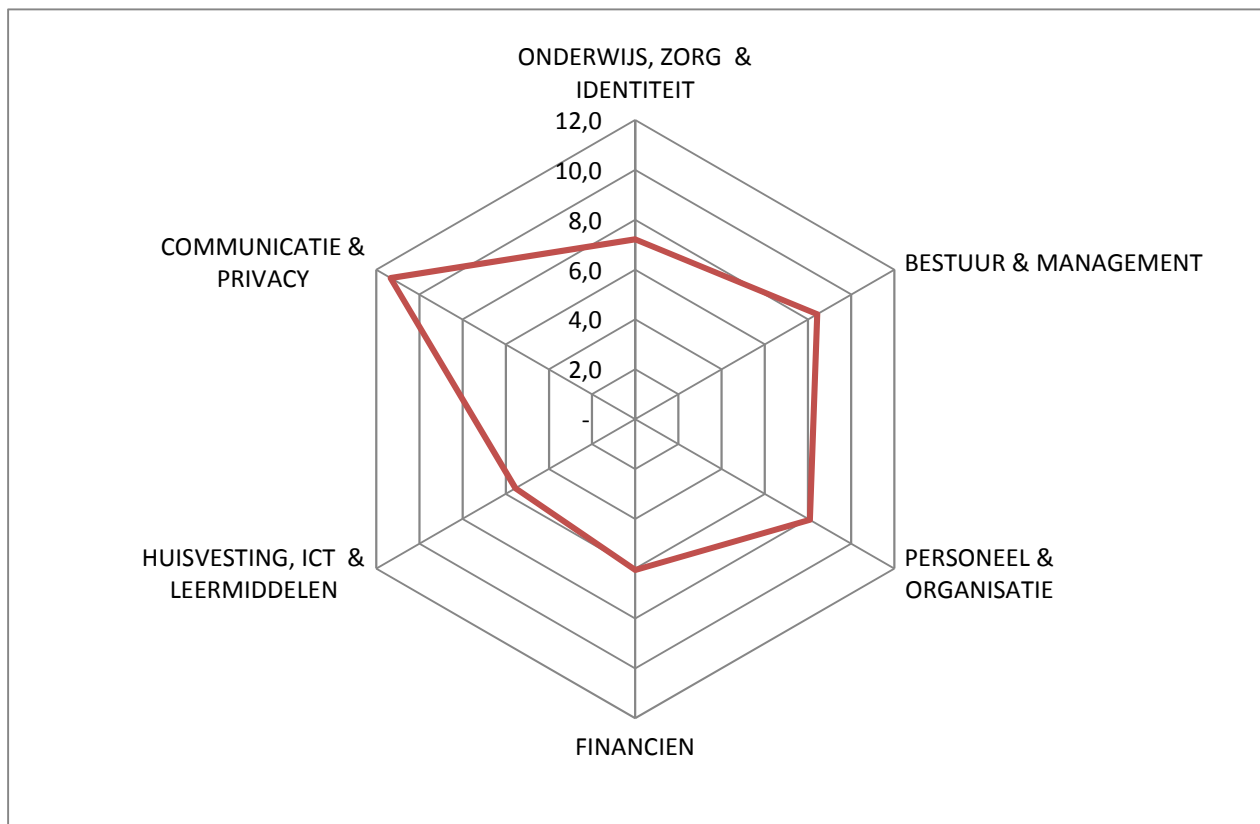
De externe ondersteuning wordt voornamelijk verzorgd door Dyade, het advies- en administratiekantoor waaraan diverse processen en werkzaamheden zijn uitbesteed, te weten:

- Financiën; Stichting Kruislandse Scholen heeft een deel van de financiële administratie uitbesteed. Hierdoor is een functiescheiding binnen dit proces gegarandeerd.
- Personeel; net als bij de financiële administratie wordt een deel van de personeels- en salarisadministratie aan Dyade uitbesteed. Functiescheiding is dus ook hier gewaarborgd.
- In het bestuur worden door Dyade gemaakte tussentijdse- en eindresultaten getoetst aan de begroting en aan de vooraf gemaakte financiële afspraken. Waar nodig worden besparingen gerealiseerd om “terug” op de gestelde targets te kunnen komen.

1.21 Risico's en onzekerheden

Het managen van risico's vormt een belangrijk onderdeel van goed onderwijsbestuur. Conform de Code Goed Bestuur dient het schoolbestuur periodiek en op gestructureerde wijze te onderzoeken welke onzekere factoren (risico's) het realiseren van beleid en doelen in de weg kunnen staan.

Teneinde de risico's van de Zonneberg in kaart te brengen is gebruik gemaakt van een risico inventarisatie instrument van de PO raad. Deze 'Risicolijst Eenpitter' bestaat uit zo'n 130 vragen op de gebieden Onderwijs, Bestuur & Management, Personeel & Organisatie, Financiën, Huisvesting en Communicatie. De vragen worden gescoord voor kans en impact op een schaal van 1-5. De scores kans maal impact van boven de 12 punten gelden als een substantieel risico. De uitkomsten van de inventarisatie op de deelgebieden worden getoond in onderstaand overzicht.

De overall conclusie is dat de risico's op de 6 deelgebieden, door zowel bestuur als directie, als beperkt worden ingeschat. Desalniettemin heeft de risico inventarisatie inzicht gegeven in een aantal punten waar verbetering noodzakelijk is. Hierbij valt te denken aan:

- Verbetering sturing vanuit bestuur op het gebied van bestuur & management : van voorwaardenscheppend naar richtinggevend
- Verkrijgen van meer inzicht in onderwijs op operationeel niveau
- Verder formaliseren personeelsbeleid
- Ontwikkeling communicatiebeleid

Deze zaken worden zijn opgepakt zoals beschreven in paragraaf 1.9.

Daarnaast zijn er een aantal onzekerheden / bedreigingen die de kwaliteit van het onderwijs rechtstreeks negatief zouden kunnen beïnvloeden:

a) Krimp van leerlingaantallen

Als gevolg van de vergrijzing dalen in heel Nederland de leerlingenaantallen. Ook in Kruisland zal het aantal leerlingen de komende jaren afnemen. De verwachting is dat de komende jaren het aantal leerlingen zal dalen naar 145. De krimp biedt bedreigingen op het gebied van personeelsbeleid en onderwijskwaliteit.

b) Veranderingen in het onderwijs

Bij veranderingen in het onderwijs kan gedacht worden aan 21st Century Skills. 21st Century skills gaan niet alleen over ICT-vaardigheden en mediawijsheid. Ze gaan over een nieuwe manier

van leren, leven en werken. 21st Century skills zijn competenties die in het veranderende leren van kinderen ondersteunend en richtinggevend zijn. De veranderende techniek vraagt om het ontwikkelen van vaardigheden en het op een systematische wijze nadenken over de wijze waarop leerlingen leren en op welke wijze zij kennis vergaren. Hiermee wordt o.a. bedoeld het toegang krijgen tot digitaal en interactief leermateriaal. Dergelijke veranderingen in het onderwijs vereisen voldoende kennis en kunde van bestuur en team. Het bestuur dient richtinggevend beleid ten aanzien van de onderwijsveranderingen te ontwikkelen, terwijl het team de competenties moet hebben om in te spelen op de veranderingen. Het niet inspelen op de veranderingen in het onderwijs is een bedreiging voor de kwaliteit van het onderwijs.

c) Wet- & Regelgeving

De aanpassingen in de wet- en regelgeving hebben invloed op de organisatie. Hierbij valt te denken aan:

- Toenemende focus op verbetering onderwijskwaliteit en nadruk op opbrengstgericht werken
- Onderwijsinspectie spreekt bevoegd gezag aan in plaats van scholen
- Invoering Passend Onderwijs (2013): zorgplicht schoolbesturen
- Nadruk op professionalisering leerkracht en schoolleider
- Bezuinigingen landelijke overheid zetten druk op primaire proces.

Veranderingen in de wet- en regelgeving vereisen aanpassingen van de organisatie. Het niet adequaat inspelen op de veranderingen in de wet- en regelgeving vormen (uiteindelijk) een bedreiging voor het voortbestaan van de school.

d) Overname / Faillissement St. Peuterspeelzalen Steenberg

Gegeven de slechte financiële situatie bij St. Peuterspeelzalen Steenberg kan het zijn dat hier een verandering optreedt. Afhankelijk hoe deze verandering vorm krijgt zou dit een bedreiging (of een kans?) kunnen betekenen voor de Zonneberg.

e) Toenemende mobiliteit ouders

Momenteel komt het merendeel van de kinderen woonachtig in Kruisland naar De Zonneberg. Door toenemende mobiliteit van de ouders zouden meer kinderen naar scholen buiten Kruisland kunnen gaan. Hierbij valt vooral te denken aan de Brede School in Oud Gastel, waarbij de school tezamen met de voor- en naschoolse opvang samenwerkt met de lokale (sport) verenigingen, hetgeen mogelijk interessant is voor werkende ouders.

Derhalve zijn de belangrijkste voorwaarden om de continuïteit te waarborgen:

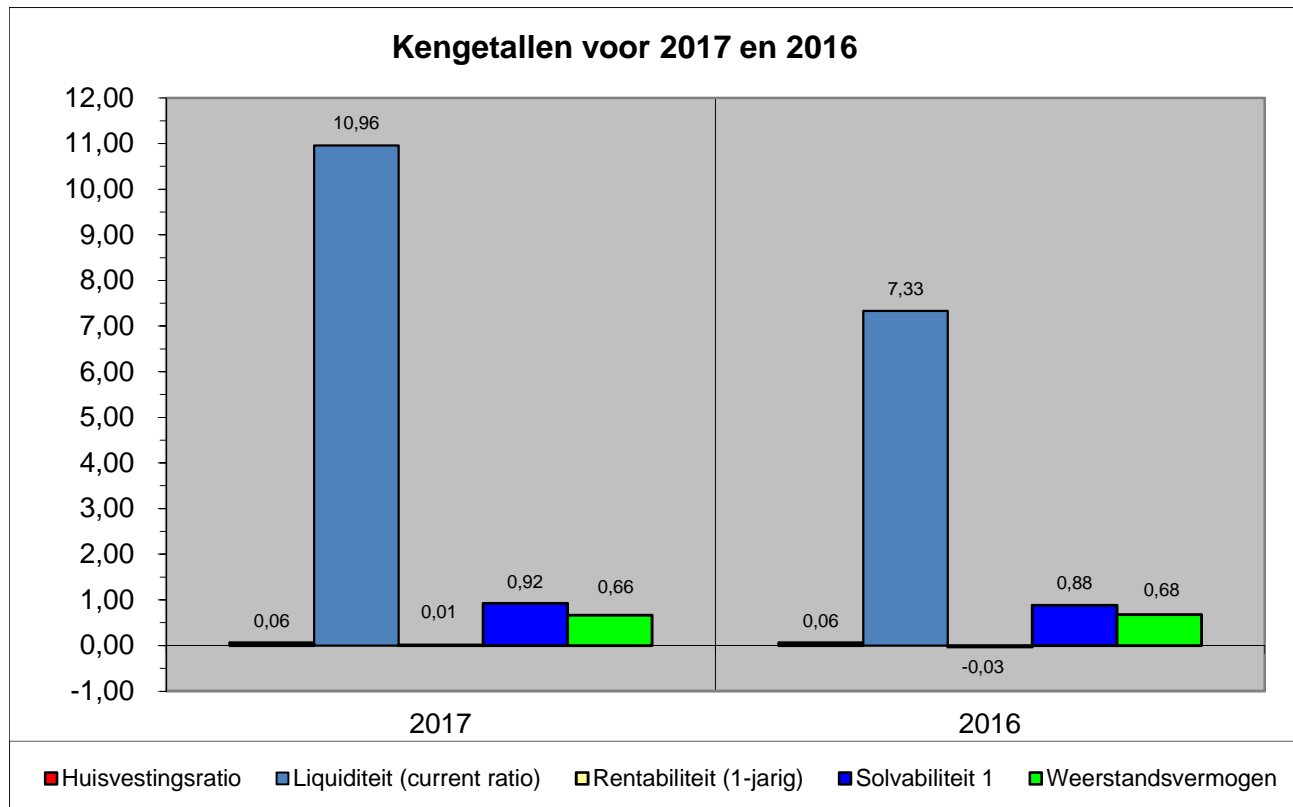
- i. samenwerking met partners in de regio;
- ii. professionele ondersteuning voor het bestuur, directie en team; en
- iii. faciliteren van de directeur om zijn werkzaamheden als integraal verantwoordelijke mogelijk te maken.

Het nieuwe bestuursmodel (zie paragraaf 1.13) alsmede het actief oppakken van de drie genoemde voorwaarden zal het hoofd bieden aan de genoemde onzekerheden / bedreigingen.

KENGETALLEN

Met betrekking tot de huisvestingsratio, liquiditeit, rentabiliteit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen vermelden wij onderstaande kengetallen:

Kengetal	2017	2016	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,06	0,06	groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	10,96	7,33	kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	0,01	-0,03	lager dan -0,10
Solvabiliteit	0,92	0,88	kleiner dan 0,30
Weerstandsvermogen	0,66	0,68	kleiner dan 0,05

Hierna vindt u omschrijving van de kengetallen inclusief berekening.

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding weer tussen de huisvestingslasten en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Definitie: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Huisvestingslasten	57.707		57.581	
- Afschrijvingen gebouwen en terreinen	-		-	
Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen		57.707		57.581

- Totale lasten	908.342	918.735
- Financiële lasten	-	-
Som totale lasten en financiële lasten	<u>908.342</u>	<u>918.735</u>
Kengetal:	0,06	0,06

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van groter dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2017 lager dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de huisvestingsratio gelijk gebleven.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, kortlopende effecten, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Liquide middelen	659.257		652.758	
- Effecten (kortlopend)	-		-	
- Vorderingen	48.097		47.291	
- Voorraden	-		-	
Vlottende activa		707.354		700.049
Kortlopende schulden		64.559		95.556
Kengetal:		10,96		7,33

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,75.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 10,96 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit kortlopende verplichtingen aan crediteuren, nog te betalen posten en de overlopende passiva.

De stichting heeft op 31 december 2017 de beschikking over € 659.257 aan liquide middelen en heeft daarnaast € 48.097 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 64.559.

De liquiditeit is voor 2017 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de liquiditeitspositie gestegen.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
Resultaat		6.126		-30.990
- Totaal baten	914.200		885.927	
- Financiële baten	268		1.818	
Som totaal baten inclusief financiële baten		914.468		887.745
Kengetal 1-jarig:		0,01		-0,03

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10.

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat.

De stichting heeft met de totale baten, te weten € 914.468, een resultaat behaald van € 6.126. Dit houdt in dat 0,01 deel van de baten wordt omgezet in het uiteindelijke resultaat, ofwel van elke euro die wordt ontvangen, wordt € 0,01 behouden en wordt € 0,99 besteed.

De rentabiliteit is voor 2017 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de rentabiliteitspositie gestegen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie inclusief voorzieningen: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	607.513		601.386	
- Voorzieningen	158.435		131.038	
Som eigen vermogen en voorzieningen		765.948		732.424
Totaal vermogen		830.507		827.980
Kengetal:		0,92		0,88

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,30.

Deze definitie van de solvabiliteit geeft aan dat 92% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 8% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteit is voor 2017 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is de solvabiliteitspositie gestegen.

Definitie exclusief voorzieningen: Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
Eigen vermogen	607.513		601.386	
Totaal vermogen		830.507		827.980
Kengetal:		0,73		0,73

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie inclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten)

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
Eigen vermogen	607.513		601.386	

- Totaal baten	914.200	885.927
- Financiële baten	268	1.818
Som totaal baten inclusief financiële baten	<u>914.468</u>	<u>887.745</u>
Kengetal:	0,66	0,68

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandsvermogen is voor 2017 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2016 is het weerstandsvermogen gedaald.

Definitie exclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	607.513		601.386	
- Materiële vaste activa	123.153		127.931	
Verschil eigen vermogen en materiële vaste activa		<u>484.360</u>		<u>473.455</u>
- Totaal baten	914.200		885.927	
- Financiële baten	268		1.818	
Som totaal baten inclusief financiële baten		<u>914.468</u>		<u>887.745</u>
Kengetal:		0,53		0,53

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
- Balans totaal	830.507		827.980	
- Materiële vaste activa gebouwen en terreinen	-		-	
Verschil balans totaal en materiële vaste activa gebouwen en terreinen		<u>830.507</u>		<u>827.980</u>
- Totaal baten	914.200		885.927	
- Financiële baten	268		1.818	
Som totaal baten inclusief financiële baten		<u>914.468</u>		<u>887.745</u>
Kengetal:		0,91		0,93

FINANCIËEL BELEID

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2017 in vergelijking met 31 december 2016. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Activa	31-12-2017	31-12-2016	Passiva	31-12-2017	31-12-2016
Immateriële vaste activa	-	-	Eigen vermogen	607.513	601.386
Materiële vaste activa	123.153	127.931	Voorzieningen	158.435	131.038
Financiële vaste activa	-	-	Langlopende schulden	-	-
Voorraden	-	-	Kortlopende schulden	64.559	95.556
Vorderingen	48.097	47.291			
Effecten	-	-			
Liquide middelen	659.257	652.758			
Totaal activa	830.507	827.980	Totaal passiva	830.507	827.980

Toelichting op de activa zijde van de balans:

Materiële vaste activa

In 2017 is voor een bedrag van € 19.421 geïnvesteerd. De grootste investering is de aanschaf van digitale borden voor een bedrag van € 12.900. De afschrijvingen zijn hoger dan de investeringen. Per saldo is de waarde van de materiele vaste activa afgenomen met € 4.778.

Vorderingen

Geen bijzonderheden te melden.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn in 2017 toegenomen met € 6.498. In het kasstroomoverzicht is de mutatie in de liquide middelen nader toegelicht.

Toelichting op de passiva zijde van de balans:

Eigen vermogen

Het positieve resultaat 2017 ad € 6.127 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorzieningen

De voorzieningen bestaan uit personele voorzieningen (verlofsparen en sabbatical leave en jubilea) en de voorziening groot onderhoud. De dotatie aan de voorziening groot onderhoud bedroeg € 30.000, de onttrekking € 1.912. Per saldo zijn de voorzieningen met € 27.397 toegenomen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn ultimo 2017 € 30.997 lager dan het jaar daarvoor. De belangrijkste verschillen zijn de crediteuren (-/- € 15.522) en de overige overlopende passiva (-/- € 9.880). Eind 2016 was een nog te betalen bedrag aan Edux van € 9.680 opgenomen onder de overige overlopende passiva. Ultimo 2017 is hier geen sprake van.

Analyse resultaat

De begroting van 2017 liet een negatief resultaat zien van € 23.893. Uiteindelijk resulteert een positief resultaat in boekjaar 2017 van € 6.126: een verschil van € 30.019 met de begroting. Het negatief resultaat over het boekjaar 2016 bedroeg € 30.990. In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

Analyse realisatie 2017 versus realisatie 2016 en realisatie 2017 versus begroting 2017

Onderstaand is een vergelijking van de staat van baten en lasten op basis van gerealiseerde en begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2017 en gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2016.

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil	Realisatie 2016	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	903.474	873.832	29.642	881.430	22.044
Overige overheidsbijdragen	1.999	-	1.999	2.725	-726
Overige baten	8.727	-	8.727	1.772	6.955
Totaal baten	914.200	873.832	40.368	885.927	28.273
Lasten					
Personele lasten	720.823	716.395	4.428	706.508	14.315
Afschrijvingen	24.199	21.430	2.769	24.577	-378
Huisvestingslasten	57.707	57.600	107	57.581	126
Overige lasten	105.613	104.300	1.313	130.069	-24.456
Doorbetalingen aan schoolbesturen	-	-	-	-	-
Totaal lasten	908.342	899.725	8.617	918.735	-10.393
Saldo baten en lasten	5.858	-25.893	31.751	-32.808	38.666
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	268	2.000	-1.732	1.818	-1.550
Totaal financiële baten en lasten	268	2.000	-1.732	1.818	-1.550
Totaal resultaat	6.126	-23.893	30.019	-30.990	37.116

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Het resultaat is ten opzichte van 2016 gestegen met € 37.116. De belangrijkste oorzaken van deze stijging zijn:

Rijksbijdragen OCenW

De rijksbijdrage OCW zijn in 2017 € 22.044 hoger dan in 2016. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een verhoging van de tarieven. In oktober 2017 is het tarief voor het schooljaar 2016-2017 met terugwerkende kracht verhoogd.

Overige baten

In 2016 is relatief weinig een beroep gedaan op het vervangingsfonds. Om deze reden is in 2017 een bonus ontvangen van € 8.127.

Personele lasten

De personele lasten zijn in 2017 € 14.315 hoger dan in 2016, ondanks dat de salariskosten met € 10.003 zijn gedaald. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door de in 2016 ontvangen UWV uitkeringen van € 27.247.

Afschrijvingen

Geen bijzonderheden.

Huisvestingslasten

Geen bijzonderheden.

Overige lasten

De overige lasten zijn in 2017 met € 24.455 gedaald ten opzichte van 2016. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn de kosten voor uitbesteding van administratie (€ 6.400), bestuur en managementondersteuning (€ 4.200) en de reproductiekosten/drukwerk (€ 3.700).

Financiële baten

Vanwege de lage rentestand zijn de rentebaten in 2017 veel lager dan in 2016, ondanks dat het saldo liquide middelen nauwelijks afwijkt.

Totaal resultaat

Het gerealiseerde resultaat 2017 wijkt af van het begrote resultaat over 2017. De belangrijkste oorzaken van deze afwijking zijn:

Voor 2017 was een tekort begroot van € 23.893. De afwijking met het gerealiseerde resultaat van € 6.126 positief wordt vooral veroorzaakt door de hogere baten. Dit zijn enerzijds de hogere tarieven van de Rijksbijdrage OCW (€ 29.600), anderzijds is er in de begroting geen rekening gehouden met de andere baten van € 10.700).

Investerings en financieringsbeleid

Vanwege de gunstige liquiditeit worden de investeringen uit eigen middelen voldaan. Het beleid is als in enig jaar of maand een te groot beslag op de liquiditeit plaatsvindt, een spreiding in de aanschaf van nieuwe investeringen wordt aangebracht.

Treasuryverslag

De stichting hanteert een beleid waarbij het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed. De stichting heeft een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd, conform de Regeling Beleggen lenen en derivaten OCW 2016. Er is enkel gebruik gemaakt van spaarrekeningen. De tegoeden op deze rekening zijn direct opeisbaar. Alle rekening-courant rekeningen zijn ondergebracht bij de Rabobank en de ING Bank.

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor de stichting. Hiermee willen we een beeld geven over de continuïteit van de stichting.

Er is geen sprake van majeure investeringen of van doorcentralisatie van de huisvesting.

Kengetallen

	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Aantal leerlingen per 1 oktober	174	183	166	155	145
Personele bezetting in fte per 31 december					
Bestuur / Management	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Personeel primair proces	8,71	9,24	9,26	8,62	8,62
Ondersteunend personeel	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54
Totale personele bezetting	10,25	10,78	10,80	10,16	10,16

Toelichting op de kengetallen

De komende jaren zal het aantal leerlingen terug gaan lopen. De leerlingprognose is verstrekt door de Gemeente Steenberg en heeft betrekking op de dorpskern Kruisland. De daling van het aantal leerlingen noodzaakt tot een inkrimping van het team. Door de omzetting van fulltime banen naar parttime banen, vervroegde pensionering en natuurlijk verloop, verwachten we dat gedwongen ontslagen voorkomen kunnen worden.

Balans

Activa	Realisatie 31-12-2016	Realisatie 31-12-2017	Prognose 31-12-2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12-2020
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	127.931	123.153	99.288	75.848	54.208
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-
Totaal vaste activa	127.931	123.153	99.288	75.848	54.208
Voorraden	-	-	-	-	-
Vorderingen	47.291	48.097	48.000	48.000	48.000
Effecten	-	-	-	-	-
Liquide middelen	652.758	659.257	690.984	754.915	694.308
Totaal vlottende activa	700.049	707.354	738.984	802.915	742.308
Totaal activa	827.980	830.507	838.272	878.763	796.516

Passiva	Realisatie 31-12-2016	Realisatie 31-12-2017	Prognose 31-12-2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12-2020
Algemene reserve	601.386	607.513	636.637	667.882	621.337
Bestemmingsreserves	-	-	-	-	-
Overige reserves / fondsen	-	-	-	-	-
Eigen vermogen	601.386	607.513	636.637	667.882	621.337
Voorzieningen	131.038	158.435	136.635	145.881	110.179
Langlopende schulden	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	95.556	64.559	65.000	65.000	65.000
Totaal passiva	827.980	830.507	838.272	878.763	796.516

Toelichting op de balans

In de meerjarenbegroting zijn geen investeringen meegenomen. De waarde van de materiele vaste activa loopt derhalve terug. De voorzieningen lopen terug omdat er in de jaren 2018 en 2020 volgens het Meerjarenonderhoudsplan meer zal worden onttrokken aan de voorziening groot onderhoud dan wordt gedoteerd. De liquide middelen en het eigen vermogen worden het sterkst beïnvloed door het exploitatieresultaat. De financiële buffer is dusdanig van omvang dat eventuele toekomstige negatieve resultaten kunnen worden opgevangen zonder dat het voortbestaan van de organisatie in gevaar komt.

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020
Baten					
Aantal leerlingen	174	183	166	155	145
Rijksbijdragen OCenW	881.430	903.474	913.370	875.215	802.039
Overige overheidsbijdragen	2.725	1.999	-	-	-
Overige baten	1.772	8.727	-	-	-
Totaal baten	885.927	914.200	913.370	875.215	802.039
Lasten					
Personeelslasten	706.508	720.823	717.781	679.931	686.343
Afschrijvingen	24.577	24.199	23.865	23.440	21.640
Huisvestingslasten	57.581	57.707	41.800	41.800	41.800
Overige lasten	130.069	105.613	101.300	99.300	99.300
Doorbetalingen aan schoolbesturen	-	-	-	-	-
Totaal lasten	918.735	908.342	884.746	844.471	849.083
Saldo baten en lasten	-32.808	5.858	28.624	30.744	-47.044
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	1.818	268	500	500	500
Financiële lasten	-	-	-	-	-
Totaal financiële baten en lasten	1.818	268	500	500	500
Totaal resultaat	-30.990	6.126	29.124	31.244	-46.544

Toelichting op de staat van baten en lasten

De financiële positie van Stichting Kruislandse Scholen is goed. De vermindering van de inkomsten door terugloop van het leerlingaantal wordt binnen de begroting 2018 en 2019 opgevangen. Vanuit de huidige formatie zal het jaar 2020 een negatief resultaat laten zien. De verwachting is echter dat door natuurlijk verloop en op basis van vrijwilligheid, de formatie zal afnemen.

Overige rapportages

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Zie paragraaf 1.20 algemeen instellingsbeleid.

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Zie paragraaf 1.21 algemeen instellingsbeleid.

Ondertekening namens het bestuur

Datum:

Plaats:

Naam:

Functie:

Ondertekening:

JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva, met uitzondering van het (groeps)vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
ICT	60-120	20-10	500
Leermethoden	60-96-120	20-12,5-10	500
Inventaris en apparatuur	60-120-180 240-300-360	20-10-6,7 5-4-3,33	500

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voor het contant maken van de waarde van de voorziening wordt gerekend met een rekenrente welke voor eind 2017 wordt bepaald. De berekening is als volgt:

Rekenrente = Wettelijke rente (bron: DNB) +/- Inflatie (bron: CBS).

Voor 2017 wordt er gerekend met een rekenrente van 0,70%. Waarbij de waarde voor de wettelijke rente vastgesteld is op 2,00% en de uitgangswaarde voor de inflatie 1,30% is.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt opgenomen tegen de contante waarde van de gespaarde uren per einddatum verslagperiode, voor personeelsleden ouder dan 57 jaar waarbij een opnameplan is overeengekomen voor een looptijd van maximaal 5 jaar. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de opnamekans.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de reserve die door het bestuur is bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfonds en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen.

De instelling is volgens de cao PO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2017 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2017 104,40%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfonds en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal voldoen aan het treasurybeleid.

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

En vergelijkende cijfers 2016. - na verwerking resultaatbestemming -

	<u>31-12-2017</u>		<u>31-12-2016</u>	
	€	€	€	€
1	ACTIVA			
1.1	Vaste activa			
1.1.2	Materiële vaste activa	123.153	127.931	
	<i>Totaal vaste activa</i>	<u>123.153</u>	<u>127.931</u>	
1.2	Vlottende activa			
1.2.2	Vorderingen	48.097	47.291	
1.2.4	Liquide middelen	659.257	652.758	
	<i>Totaal vlottende activa</i>	<u>707.354</u>	<u>700.049</u>	
	TOTAAL ACTIVA	<u>830.507</u>	<u>827.980</u>	
2	PASSIVA			
2.1	Eigen vermogen	607.513	601.386	
2.2	Voorzieningen	158.435	131.038	
2.4	Kortlopende schulden	64.559	95.556	
	TOTAAL PASSIVA	<u>830.507</u>	<u>827.980</u>	

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017
En vergelijkende cijfers 2016

	2017		Begroot 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	903.474		873.832		881.430	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	1.999		-		2.725	
3.5 Overige baten	8.727		-		1.772	
<i>Totaal baten</i>		914.200		873.832		885.927
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	720.823		716.395		706.508	
4.2 Afschrijvingen	24.199		21.430		24.577	
4.3 Huisvestingslasten	57.707		57.600		57.581	
4.4 Overige lasten	105.613		104.300		130.069	
<i>Totaal lasten</i>		908.342		899.725		918.735
<i>Saldo baten en lasten *</i>		5.858		-25.893		-32.808
6 Financiële baten en lasten						
6.1 Financiële baten	268		2.000		1.818	
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>		268		2.000		1.818
Totaal resultaat *		<u>6.126</u>		<u>-23.893</u>		<u>-30.990</u>

*(- is negatief)

Bestemming van het resultaat

De bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

KASSTROOMOVERZICHT 2017
En vergelijkende cijfers 2016

Ref.	2017		2016		
	€	€	€	€	
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Saldo baten en lasten		5.858		-32.464	
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>					
- Afschrijvingen	4.2	24.199		24.577	
- Mutaties voorzieningen	2.2	27.397		32.407	
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat		51.596		56.984	
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>					
- Vorderingen	1.2.2	-806		4.667	
- Kortlopende schulden	2.4	-30.997		33.141	
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal		-31.803		37.808	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		25.651		62.328	
Ontvangen interest	6.1.1	268		1.473	
Betaalde interest	6.2.1	-		-	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		25.919		63.801	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2	-19.421		-30.903	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-19.421		-30.903	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Kasstroom uit overige balansmutaties					
Mutatie liquide middelen	1.2.4	6.498		32.898	
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:					
		2017		2016	
		€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		652.759		619.859	
Mutatie boekjaar liquide middelen		6.498		32.899	
Stand liquide middelen per 31-12		659.257		652.758	

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€
Stand per 01-01-2017			
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	243.337	116.199	359.536
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	168.005	63.601	231.605
Materiële vaste activa per 01-01-2017	75.332	52.599	127.931
Verloop gedurende 2017			
Investerings	18.904	517	19.421
Afschrijvingen	15.607	8.591	24.199
Mutatie gedurende 2017	3.297	8.074-	4.777-
Stand per 31-12-2017			
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	262.241	116.716	378.958
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	183.612	72.192	255.804
Materiële vaste activa per 31-12-2017	78.629	44.524	123.153

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.2 Vlottende activa

1.2.2	Vorderingen	31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
1.2.2.2	OCW	43.084		41.274	
	<i>Subtotaal vorderingen</i>		<u>43.084</u>		<u>41.274</u>
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	4.745		4.755	
1.2.2.14	Te ontvangen interest	268		1.262	
	<i>Overlopende activa</i>		<u>5.013</u>		<u>6.017</u>
	Totaal Vorderingen		<u>48.097</u>		<u>47.291</u>

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar .

1.2.4	Liquide middelen	31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
1.2.4.1	Kasmiddelen	111		181	
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	659.146		652.578	
	Totaal liquide middelen		<u>659.257</u>		<u>652.759</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Stichting.

2		Passiva								
2.1		Eigen vermogen								
		Stand per	Resultaat		Overige	Stand per				
		01-01-2017	2017		mutaties	31-12-2017				
		€	€		€	€				
2.1.1	Eigen vermogen									
2.1.1.1	Algemene reserve	601.386	6.127	-	-	607.513				
	Totaal Eigen vermogen	601.386	6.127	-	-	607.513				
2.2	Voorzieningen	Stand per	Dotatie 2017	Onttrekking	Vrijval 2017	mutatie	Stand per	Bedrag	Bedrag 1 t/m	Bedrag
		01-01-2017		2017			31-12-2017	< 1 jaar	5 jaar	> 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1	Personele voorzieningen	15.554	-	-	691	-	14.863	3.622	1.733	5.274
2.2.3	Voorzieningen voor groot onderhoud	115.484	30.000	1.912	-	-	143.572	36.800	106.772	-
	Totaal Voorzieningen	131.038	30.000	1.912	691	-	158.435	40.422	108.505	5.274
2.2.1	Personele voorzieningen	Stand per	Dotatie 2017	Onttrekking	Vrijval 2017	mutatie	Stand per	Bedrag	Bedrag 1 t/m	Bedrag
		01-01-2017		2017			31-12-2017	< 1 jaar	5 jaar	> 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.2	Duurzame inzetbaarheid	4.233	-	-	-	-	4.233	-	-	-
2.2.1.4	Voorziening jubilea	11.321	-	-	691	-	10.630	3.622	1.733	5.274
	Totaal personele voorzieningen	15.554	-	-	691	-	14.863	3.622	1.733	5.274
2.4	Kortlopende schulden			31-12-2017				31-12-2016		
				€	€			€	€	
2.4.8	Crediteuren			4.806				20.328		
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen			30.274				37.317		
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen			8.144				6.507		
2.4.12	Overige kortlopende schulden			11				146		
	<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>				43.235				64.298	
2.4.14	Vooruit ontvangen subsidies OCW			-2.535				-2.183		
2.4.17	Vakantiegeld en vakantiedagen			22.559				22.261		
2.4.19	Overige overlopende passiva			1.300				11.180		
	<i>Overlopende passiva</i>				21.324				31.258	
	Totaal Kortlopende schulden				64.559				95.556	

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

3.1	Rijksbijdragen	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
3.1.1	Rijksbijdragen						
3.1.1.1	Rijksbijdrage OCW	854.922		830.360		840.276	
	Totaal Rijksbijdrage	<u>854.922</u>		<u>830.360</u>		<u>840.276</u>	
3.1.2	Overige subsidies						
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	27.328		23.472		19.014	
	Totaal Rijksbijdragen	<u>27.328</u>		<u>23.472</u>		<u>19.014</u>	
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		21.224		20.000		22.140
	Totaal Rijksbijdragen	<u>903.474</u>		<u>873.832</u>		<u>881.430</u>	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en Gemeenschappelijke Regelingen - bijdragen en -subsidies	1.999		-		2.725	
	Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	<u>1.999</u>		<u>-</u>		<u>2.725</u>	
	Totaal overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	<u>1.999</u>		<u>-</u>		<u>2.725</u>	
3.5	Overige baten						
3.5.5	Ouderbijdragen	-		-		930	
3.5.10	Overige	8.727		-		842	
	Totaal overige baten	<u>8.727</u>		<u>-</u>		<u>1.772</u>	

4 Lasten

4.1	Personeelslasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1	Lonen en salarissen	511.874		684.395		525.209	
4.1.1.2	Sociale lasten	110.169		-		117.637	
4.1.1.5	Pensioenpremies	69.941		-		59.141	
	Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		691.984		684.395		701.987
4.1.2	Overige personele lasten						
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	-691		-		2.407	
4.1.2.3	Overig	30.700		32.000		34.879	
	Totaal overige personele lasten		30.009		32.000		37.286
4.1.3	Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.2	Uitkeringen van het Vervangingsfonds	1.170		-		5.518	
4.1.3.3	Overige uitkeringen personeel	-		-		27.247	
	Af: Ontvangen uitkeringen personeel		1.170		-		32.765
	Totaal personele lasten		720.823		716.395		706.508

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 15 in 2017 (2016: 15). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

	2017	2016
Bestuur / Management	1	1
Personeel primair proces	13	13
Ondersteunend personeel	1	1
Totaal gemiddeld aantal werknemers	<u>15</u>	<u>15</u>

4.2	Afschrijvingen	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa	24.199		21.430		24.577	
	Totaal afschrijvingen		24.199		21.430		24.577

4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2.3	Inventaris en apparatuur	23.277		20.510		23.443	
4.2.2.4	Overige materiële vaste activa	922		920		1.134	
	Totaal afschrijvingen		24.199		21.430		24.577

4.3	Huisvestingslasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)		8.353		6.000		8.915
4.3.4	Energie en water		8.873		10.400		9.000
4.3.5	Schoonmaakkosten		5.827		5.200		5.675
4.3.6	Belastingen en heffingen		940		1.200		-1.053
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening		30.000		30.000		30.000
4.3.8	Overige		3.714		4.800		5.044
	Totaal huisvestingslasten		57.707		57.600		57.581

4.4	Overige lasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten		26.265		22.800		38.673
4.4.2	Inventaris en apparatuur		244		900		469
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen		35.876		38.000		39.185
4.4.5	Overige		43.228		42.600		51.742
	Totaal overige lasten		105.613		104.300		130.069

Separate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
			3.097		2.400		2.408
			3.097		2.400		2.408

Uitsplitsing honoraria naar accountantskantoor

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor in het huidige en/of vorig boekjaar.

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountantshonoraria zijn verwerkt op basis van het lastenstelsel.

4.4.5	Overige lasten	2017		Begroot 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
4.4.5.2	Representatiekosten		348		2.000		1.234
4.4.5.4	Buitenschoolse cq bijzondere activiteiten		8.029		5.000		6.657
4.4.5.6	Contributies		736		1.000		-
4.4.5.7	Abonnementen		1.285		1.300		1.983
4.4.5.8	Medezeggenschapsraad		1.580		1.000		1.279
4.4.5.9	Verzekeringen		1.239		1.300		1.254
4.4.5.10	Reproductiekosten, drukwerk, schoolgids		9.451		9.000		13.112
4.4.5.11	Toetsen en testen		2.032		3.500		3.810
4.4.5.12	Culturele vorming		3.379		2.000		4.084
4.4.5.13	Overige overige lasten		15.149		16.500		18.329
	Totaal overige lasten		43.228		42.600		51.742

6 Financiële baten en lasten

6.1 Financiële baten

	<u>2017</u>		<u>Begroot 2017</u>		<u>2016</u>	
	€	€	€	€	€	€
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		268		2.000		1.818
Totaal financiële baten		<u>268</u>		<u>2.000</u>		<u>1.818</u>

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		<u>Resultaat 2017</u>		
		€	€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)			6.127
	Totaal resultaat			<u><u>6.127</u></u>

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij	Omschrijving doelstelling	Samenstelling van bestuur en directie
1 Stg. Passend onderwijs Brabantse Wal PO	samenwerkingsverband	bestuurders van deelnemende besturen vormen bestuur, directeur H. Persoon

VERANTWOORDING SUBSIDIES

Niet van toepassing, er zijn geen subsidies die toegelicht dienen te worden.

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:

- (a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
- (b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
- (c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten, goedgekeurd 8-3-2018

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2017
Gemiddelde totale baten	2
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	1
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	1
Totaal aantal complexiteitspunten	4
Bezoldigingsklasse	A
Bezoldigingsmaximum	€ 107.000

Afwijkende bezoldiging

Er is geen afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2017.

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievulling en gewezen topfunctionaris

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievulling en gewezen topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Bestuurder	
Dienstbetrekking	Ja
Aanhef	De heer
Voorletters	W.T.P.J.
Tussenvoegsel	
Achternaam	Matthijssen

Functievulling in 2017	
Functie(s)	Directeur
Aanvang functie in verslagjaar	01-01
Afloop functie in verslagjaar	31-12
Taakomvang (fte)	1,000
Gewezen topfunctionaris	Nee

Bezoldiging 2017	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	71.545
Beloningen betaalbaar op termijn	11.010
Subtotaal bezoldiging	82.555
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	-
Totale bezoldiging	82.555
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	107.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	

Gegevens 2016	
Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01
Afloop functie vorig verslagjaar	31-12
taak omvang vorig verslagjaar (fte)	1,000
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding in vorig verslagjaar	71.466
Beloningen betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	9.148
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	80.614

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievulling

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1- 12 van de functievulling.

WNT: WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR**Toezichthoudend topfunctionaris**

De volgende toezichthoudend topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Toezichthouder							
Dienstbetrekking	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Aanhef	De heer	Mevrouw	Mevrouw	De heer	De heer	Mevrouw	De heer
Voorletters	C.J.	M.M.C.E.	O.G.A.E.M.	J.M.P.	B.	T.	P.
Tussenvoegsel							
Achternaam	Hoetelmans	Brands	Kop	Gommeren	Witte	Linders	Jacobs

Funcievervulling in 2017

Funcie categorie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang functie in verslagjaar	01-01	01-01	02-10	31-10	01-01		01-01
Afloop functie in verslagjaar	31-12	31-12	31-12	31-12	30-04		30-09

Bezoldiging 2017

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal bezoldiging	-	-	-	-	-	-	-
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	-	-	-	-	-	-	-
Totale bezoldiging	0	0	0	0	0	0	0
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	16.050	10.700	2.668	1.818	5.277	0	8.003
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan							

Gegevens 2016

Aanvang functie vorig verslagjaar	01-01	22-07			01-01	01-01	01-01
Afloop functie vorig verslagjaar	31-12	31-12			31-12	31-12	31-12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen in vorig verslagjaar	-	-	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn in vorig verslagjaar	-	-	-	-	-	-	-
Totale bezoldiging in vorig verslagjaar	-	-	-	-	-	-	-

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen niet-topfunctionarissen boven de norm.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

Er zijn geen niet uit balans blijken rechten die hier moeten worden toegelicht.

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijken verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m		Loop-	Bedrag per	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	
				tijd	maand	verslag-jaar	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar	totaal
			Mndn	€	€	€	€	€	€	
1	Ricoh	1-7-2017	30-6-2023	72	636	3.816	7.632	30.528	7.632	45.792

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

Plaats, datum

Stichting Kruislandse Scholen

Bestuurder

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire bestemming van het resultaat

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)